दुधाळ जनावरे खरेदी करत असताना शेतकऱ्यांनी घ्यावयाची काळजी

दुग्धव्यवसाय फायदेशीर राहण्यासाठी चांगल्या दुधाळ जनावरांची खरेदी करण्याची नितांत गरज असते. दुधाळ जनावरे निवड करताना त्या जनावरांची वंशावळ नोंद (दाखला) तपासावे. वंशावळ नोंद उपलब्ध नसेल तर जनावरांची शारीरिक ठेवण विचारात घ्यावे तसेच कमीत कमी तीन वेळेस दूध काढताना प्रत्यक्ष उपस्थित राहून जनावरे निरीक्षण करावे व दुधाच्या सरासरीवरून चांगल्या दुधाळ जनावरांची खरेदी करावी.

१. जनावरांची ठेवण ही त्रिकोणाकार असली पाहिजे म्हणजे समोरचा भाग निमुळता व पाठीमागील भाग मोठा व रुंद असला पाहिजे.
२. पहिल्या किंवा दुसऱ्या वितातिल जनावरे खरेदी कराव्यात (पहिल्या पाच वितात जनावरे जास्त दूध देतात).
३. जनावरे विल्याच्या एका महिन्यात खरेदी करावीत.शक्यतो मादी वासरू असलेले जनावरे विकत घ्यावीत.
४. जनावरांचे डोळे चमकदार असावेत. मान बारीक , कातडी मऊ व पातळ असली पाहिजे.
५. स्वभाव शांत (लाथ न मारणारी) असावी.
६. लवकर पान्हा सोडणारी , कोणत्याही व्यक्तिला दूध काढू देणारी व वासराविना दूध देणारी असावी.
७. कासेच्या शिरा मोठ्या , लांब व स्पष्ट असाव्यात . कासेची चारही कप्पे पूर्ण विकसित असाव्यात.दूध काढणे झाल्यावर कास पुर्णपणे आकुंचन पावावे.
८. चारही सडे एकाच आकाराची असून त्यांची लांबी सारखी असावी . दुधाच्या धारा पुर्णपणे सरळ व सहजरित्या दाब दिल्यानंतर निघाव्यात. दूध काढतांना काढण्याऱ्या व्यक्तिला तसेच जनावराला कसलाही त्रास होवू नये.

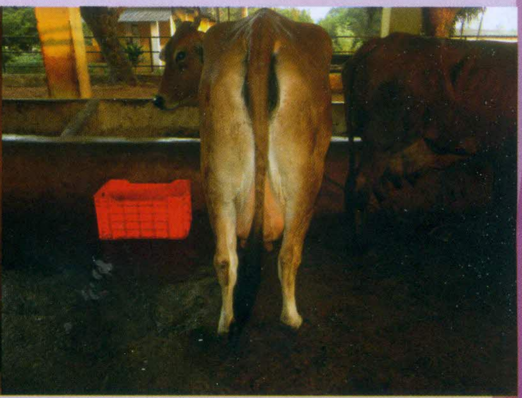

प्रकाशक : **डॉ. एकनाथ भा. चाकूरकर,** निर्देशक, भाकृअनुप. - केंद्रीय किनारी कृषि संशोधन केंद्र

संपादक : **श्री एच. आर. सी. प्रभु,** कार्यक्रम समन्वयक

लेखन : **डॉ. संजयकुमार वि. उद्धरवार,** विषयतज्ञ (पशु विज्ञान), **डॉ. एकनाथ भा. चाकूरकर,** मुख्य शास्त्रज्ञ (पशू विज्ञान)

तकनीकी सहहायक : **श्री विश्वजीत प्रजापती,** कार्यक्रम सहहायक (कॅम्पूटर)

कृषि विज्ञान केंद्र

भाकृअनुप - केंद्रीय किनारी कृषि संशोधन केंद्र

जुने गोवें, गोवा - 403 402 फोन : 0832-2285475ई-मेल : pckvknorthgoa@gmail.com वैबसाइट : www.kvkicarrcgoa.in